

РЕШЕНИЕ

№ 3273

гр. София, 19.05.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 35 състав,
в публично заседание на 20.01.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Миглена Недева

при участието на секретаря Кристина Григорова и при участието на прокурора Кирил Димитров, като разгледа дело номер **1799** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203 и сл. от Административно – процесуалния кодекс /АПК/, във връзка с чл.128, ал.1, т.6 от АПК и чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата за вреди /ЗОДОВ/.

Образувано е искова молба от [фирма], [населено място], ЕИК[ЕИК], срещу Агенция по вписванията, [населено място] за присъждане на обезщетение за претърпени имуществени вреди, причинени според ищеца от незаконосъобразен Отказ № 20200116173348-2 / 22.01.2020 г. на Агенцията по вписвания – Търговски регистър, в размер на 1000 лв. адвокатски хонорар и 7,50 лв. такса по т.д. № 6 / 2020 г. на ОС Габрово.

Ищецът, [фирма], [населено място], чрез адв. А., сочи, че направените от него разноски са пряка и непосредствена последица от издадения незаконосъобразен отказ по подаденото заявление и във връзка с реализиране съдебни разходи за такса и адвокатска помощ по повод отмяната му по съдебен ред. Моли исковите претенции да бъдат уважени, както и за присъждане на разноски в настоящото производство.

Ответникът Агенция по вписванията, чрез юрк. К., възразява срещу допустимостта и основателността на исковата претенция. Счита разпоредбата на чл.28, ал.2 от ЗТРРЮЛНЦ за неприложима в случая, тъй като съгласно чл.541 от ГПК разноските остават за молителя и не представляват вреди по смисъла на специалната разпоредба от ЗТРРЮЛНЦ и ЗОДОВ. Моли искът да бъде оставен без разглеждане, алтернативно

– отхвърлен като неоснователен, като по отношение на цената на иска прави възражение за прекомерност на адвокатския хонорар, иска намаляването му.

Участвалят в делото прокурор, в заключението си счита, че исковата претенция е основателна и доказана.

Искът е ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМ.

При исковите по ЗОДОВ, местната подсъдност се определя от мястото, в което е настъпило увреждането или адреса на увреденото лице. Изборът пред кой от двата местнокомпетентни съдилища да предяви иска си принадлежи на ищеца, когато е налице разлика между адреса на ищеца и мястото, в което е настъпило увреждането, който избор очевидно е направен в исковата молба с предявяване на иска пред настоящия съд.

Предвид наличието на противоречива съдебна пактика по въпроса, част от която цитирана в постановеното по делото Определение № 4824 / 02.07.2020 г., спорът е решен със задължително за съда по делото Определение № 12135 / 30.09.2020 г. на Върховен административен съд по а.д. № 9442 / 2020 г.

Разгледан по същество – той е и ОСНОВАТЕЛЕН.

Административен Съд С. - град, II отделение, 35 състав, като взе предвид направените твърдения и възражения и се запозна с приетите по делото доказателства, намира за установено от фактическа и правна страна, следното:

В съответствие с нормата на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. На основание чл. 4 ЗОДОВ, обезщетението обхваща всички имуществени и неимуществени вреди причинени на гражданите, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице. Тъй като имуществената отговорност по ЗОДОВ е обективна, безвиновна, вината не е елемент от фактическия състав на отговорността.

Искът се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите (чл. 205 АПК).

Деликтната отговорност на държавата / общината не се презюмира от закона, поради което в тежест на ищеца / по аргумент от нормата на чл. 154, ал.1 ГПК, вр. чл. 144 АПК/ е да проведе главно и пълно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения иск, а за съда съществува задължение да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан.

Фактическият състав на предявения иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ в процесния случай (с оглед фактическите твърдения на ищцата) включва в кумулативна даденост: 1. наличие на отменен като незаконосъобразен административен акт; 2. наличие на причинена вреда в установен размер; 4. причинна връзка между незаконосъобразния административен акт и настъпилия вредоносен резултат.

Липсата на който и да е от елементите на фактическия състав обуславя неоснователността на предявения иск за обезщетение на неимуществени вреди.

Искът е предявен срещу надлежен ответник по смисъла на чл.205 АПК, тъй като длъжностното лице, постановило незаконосъобразния отказ от вписване на заявени обстоятелства в търговския регистър е от състава на Агенцията по вписванията (чл. 3,

ал. 1 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска) - юридическо лице на бюджетна издръжка към Министерството на правосъдието съгласно чл.2, ал.1 е ал.2 от Устройствения правилник на Агенцията по вписванията.

По делото не е спорно, че е налице Отказ № 20200116173348-2 / 22.01.2020 г. на Агенцията по вписвания – Търговски регистър.

Не е спорно и, че този отказ е отменен като незаконосъобразен с Решение № 93 / 12.02.2020 г. по търговско дело № 6 / 2020 г. по описа на Окръжен съд – Габрово, влязло в сила на 12.02.2020 г., като неподлежащо на обжалване.

Дейността по вписване в търговския регистър е регламентирана в чл.22 и сл. от ЗТРРЮЛНЦ, като отказът от вписване подлежи на обжалване пред окръжния съд по седалището на търговеца.

В чл.28, ал.2 от този закон изрично е предвидено, че „Агенцията отговаря за вредите, причинени на физически и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на длъжностни лица по регистрацията, по реда на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди“.

От една страна, е налице акт, издаден в регистърно производството с охранителен характер - едностранно и безспорно, целящо да осигури съдебно съдействие на търговци за вписване на подлежащи на вписване обстоятелства и за обявяване на подлежащи на обявяване актове, а от друга страна, актът, издаден в това производство, законодателят е приравнил на административен, доколкото вредите от незаконосъобразността му изрично сочи, че се претендират по реда на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ.

Предвид горното, следва да се приеме, че е налице първата предпоставка за реализиране на отговорността - отменен по съответния ред отказ на Агенцията по вписванията, вредите от който съгласно специалния текст на чл.28, ал.2 от ЗТРРЮЛНЦ следва да се претендират по този ред.

Налице е и втората предпоставка – причинени на ищеца имуществени вреди.

Настоящият съдебен състав възприема тезата на ищеца, че са му причинени имуществени вреди, изразяващи се в разноси за държавна такса и за защита от адвокат, направени в съдебното производство по обжалване на постановения отказ.

Заплащане на държавна такса в размер на 7,50 лв., е доказано по делото с платежно нареждане по търговското дело от 23.01.2020 г.

Доказано е и заплащане на адвокатско възнаграждение в размер на 1000 лв., с пълномощно и Договор за правна защита и съдействие от 23.01.2020. Според договора възнаграждението е платено в брой при подписването му и служи като разписка за изплащането му.

Договорът за правна помощ е частен свидетелстващ документ, който при липсата на основания, поставящи под съмнение доказателствената им стойност, следва да бъде ценен, като достоверен източник на данни за връзката между извършеното от клиента плащане на сумата на адвокатския хонорар и същия договор.

Писмени доказателства не се оспорени от ответника по предвидения процесуален ред. Съдът е приел за редовна подписаната от адвокат жалба и се е произнесъл по нея, т. е. правното съдействие действително е осъществено. Следователно за него се дължи уговореното и платено в брой възнаграждение. Това плащане, след като е предизвикало имуществено разместване в отрицателна посока за ищеца, представлява имуществена вреда за него.

В производството по разглеждане на жалбата срещу отказът от вписване по чл.25 от ЗТРРЮЛНЦ не се присъдени разноски в полза на жалбоподателя, тъй като присъждането им предполага разрешен спор по същество съгласно чл.78 от ГПК, какъвто в случая липсва. След като липсва процесуална възможност да се упражни претенцията за разноски в това производство от лицето, се налага извод, че направените от него разноски за обжалване на незаконосъобразния отказ на Агенцията по вписванията, представляват имуществена вреда, която не му е възстановена в рамките на това производство.

Предвид горното, доказана е и втората предпоставка на фактическия състав на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ – претърпяна от ищеца вреда и то в пълния, предявен от ищеца размер.

Правото на обезщетение възниква за вредите, които са пряка и непосредствена последица от увреждането – чл. 4 ЗОДОВ.

В практиката на Върховния касационен съд, изразена в Решение № 81/27.1.2006 г. по гр. д. № 23/2005 г. на 4 гражданско отделение на ВКС, Решение № 129/25.07.2005 г. по гр. д. № 2439/2003 г. на същото отделение на ВКС и други е възприето разбирането, че "...непосредствени вреди са тези, които по време и място следват противоправния резултат, а преки са тези, които обосновават причинната връзка между противоправността на поведението на деликвента и вредите". Гражданските съдилища и Върховният касационен съд безпротиворечиво приемат като пряка и непосредствена последица от увреждането по смисъла на чл. 4 от ЗОДОВ и платените от гражданите хонорари за адвокатска защита в хипотезите на т. т. 1-7 на ал. 1 на чл. 2 от ЗОДОВ, макар и адвокатската защита да не е задължителна.

Съдът приема, че е налице и пряка и непосредствена причинно-следствена връзка между претърпените вреди и отмененият отказ.

Причинна връзка е налице не само когато деянието причинява непосредствено вредата, а и когато създава условията, реалната възможност от увреждане и тази реална възможност е превърната в действителност по друга причина. В случая е налице именно такава връзка.

Действително съгласно чл.25 от Закона за адвокатурата, одвокътът представлява своя клиент въз основа на писмено пълномощно, като е длъжен да защитава правата и законните интереси на клиента си по най-добрия начин. Това, че заплатеното възнаграждение почива на договорно основание /чл. 40, ал. 2 от ЗА/ - договор за правна защита и съдействие, който по своя характер е договор за поръчка, не разкъсва пряката причинна връзка. Договорът има за единствено свое фактическо основание консултация и процесуално представителство при обжалване на посочения по-горе отказ на Агенцията по вписванията. Ангажирането на адвокат за правна защита при обжалване му пред съда е израз на нормалната грижа на засегнатото лице за собствените му права и законни интереси, които то счита за накърнени, а възнаграждението за този адвокат е императивно дължимо на основание чл. 36 от Закона за адвокатурата, като същото следва да се уговори именно с договор. След като ищецът има право на адвокатска защита при оспорването на издаденият отказ на ответника и същевременно дължи възнаграждение за нея, което следва да се уговори в договор, както и след като е платил дължимото, то той е разходвал средствата именно за да се защити по надлежния ред срещу незаконосъобразния отказ на ответника. Ако не беше издаден този отказ, отменен като незаконосъобразен, нямаше да съществува и съдебното му оспорване, в рамките на което лицето може да упражни както намери за необходимо и ефективно правото си на защита, включително като натовари адвокат,

на когото дължи възнаграждение. В тази строго каузална връзка следва да се отчита, че договорът за правна защита не е общ и абстрактен, а е в пряка и непосредствена връзка именно и само с делото, по което е оспорен цитираният отказ на Агенцията по вписванията. Ето защо, няма как връзката между заплатения хонорар на адвоката за защита по това дело и отменения като незаконосъобразен отказ, да не е причинно-следствена. Въпреки незадължителността на осъществяваната защита, платените средства за нея подлежат на възстановяване, защото правото на защита, включващо и адвокатска такава, е основно право, конституционно гарантирано - чл. 56 от Конституцията на РБ, което не може да се ограничава по никакъв начин, включително и под заплахата за невъзстановяване на заплатения адвокатски хонорар, въпреки успешен изход на делото за оспорвания, ползвал същата. Липсата на процесуална възможност да се упражни претенцията за разноски в същото производство от лицето обуславя извод, че направените разходи от него в хода на това производство, приключило с отмяна на отказа, представляват имуществена вреда, за която ответникът дължи обезщетение съгласно чл. 28, ал. 2 от ЗТР.

Доколкото в производството, в което са направени разноските, такива не се присъждат, то ответникът не е могъл да направи възражение за прекомерност, предвид което именно тук е мястото за подобно възражение и искане за намаляване размера на исканото обезщетение.

Такова по отношение на платеното за процесуално представителство по търговското дело възнаграждение в настоящото производство е направено в песмуней атгавар па ескавтя молба, като се сочи липсата на фактическа и правна сложност на делото, предвид което се иска и намаляване на сумата от 1000 лв. като прекомерна. Настоящият съд споделя становището за липса на фактическа и правна сложност на проведеното по търговското дело производство и счита, че възнаграждението следва да бъде намалено на 500 лв.

При изпълнение на всички елементи от фактичестие състав на отговорността, следва да се приеме, че искът е доказан по основание и по размер, но не в пълния му предявен размер от 1007,50 лв., а на 507,50 лв.

В съответствие с нормата на чл. 81 ГПК, съдът следва да се произнесе по претенциите на страните за присъждане на разноски. На основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ, предвид уважаване на предявения иск, основателна е претенцията на ищеца за присъждане на сторените в производството разноски, които са в рамре на 25 лв. дължавна такса и 350 лв. адвокатски хонорар. Лопсва направено възражение от ответника за прекомерност на платения адвокатски хонорар в настоящото производство.

Същите съдът следва да присъди предвид нормата на чл. 10, ал. 3, изр. 1 от ЗОДОВ адвокатски хонорар, съразмерно с уважената част на иска, който в случая е уважен в размер на 507,50 лв., т.е. в размер на 176,30 лв., и държавна такса, подлежаща на възстановяване от ответника в пълен размер – 25 лв.

Водим от горното и на основание чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, Административен Съд С. - град, II отделение, 35 състав,

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА Агенцията по вписванията да заплати на [фирма], [населено място],

ЕИК[ЕИК], сума в размер на 507,50 лв. / петстотин и седем лева и 50 ст./, представляваща обезщетение за причинени на ищцата имуществени вреди, следствие на незаконосъобразен Отказ № 20200116173348-2 / 22.01.2020 г. на Агенцията по вписвания – Търговски регистър.

ОСЪЖДА Агенцията по вписванията да заплати на [фирма], [населено място], ЕИК[ЕИК], сума в размер на 176,55 лв. /сто седемдесет и шест лв. и 55 ст./ разноси по делото.

Решението може да се обжалва пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщението до страните за изготвянето му и получаването на препис от съдебния акт.

След влизане в сила да се върне на Окръжен съд – Габрово т.д. № 6 / 2020 г.

СЪДИЯ: